

Genre: Detektivroman
Titel: Hämnden i Kristinestad
Författare: Kaisu Tuokko
Översättare: Mattias Huss
Omslag: Juho Toiskallio / Linnéa Sjöholm
Förlag: Förlaget M
Sidantal: 289

En till författare som skriver om mord i Österbotten, toppen! Först Nilla Kjellsdotter och Oravais och nu Kaisu Tuokko och Kristinestad. Men nog har fiktiva mord i Pampas utspelats tidigare också, redan 1967 skrev Wava Stürmer om ond, bråd död i Jakobstadstrakten minns jag och bläddrar i mitt slitna exemplar av "Ro, ro till Dödmansskär".

Kaisu Tuokkos bok har titeln "Hämnden i Kristinestad" och handlar om Jonas Snellman, 17 år, som hittas drunknad i Kanonviken. Suicid, är den första slutsatsen, men på hans kropp finns spår efter misshandel. Strax efter hans död blir också en video viral på sociala medier som visar hur han förgriper sig sexuellt på en jämnårig tjej.

Likt Camilla Läckbergs Erika Falck och Liza Marklunds Annika Bengtzon är Kaisu Tuokkos huvudperson Eevi Manner journalist. Efter många år i Helsingfors har Manner flyttat tillbaka till hemstaden Kristinestad och tagit anställning på lokaltidningen Suupohjan Kaiku. Nu vill hon skriva om Jonas liv och ju mer hon forskar i hans förflutna, desto motsägelsefullare blir bilden av honom. Begåvad, snäll, kär vän. Udda. Mobbad. Missbrukare.

Polisens arbete leds av kriminalkommissarien Mats Bergholm. Hans hemmastation är Vasa, men han tjänstgör tillfälligt i Kristinestad. Till sin hjälp har han ett brokigt team. Och Eevi. I ungdomen var de ett par, nu är de upptagna på varsitt håll. Men känslor väcks till liv när de samarbetar kring sjuttonåringens död.

Sakta men säkert jobbar Bergholm och Manner sig närmare gåtans lösning. De upptäcker att människorna i sjuttonåringens närhet inte är de de utgett sig för att vara. Hemligheter avslöjas, och saker är mer komplicerade än de först verkar.

Ett genomgående tema är vår utsatthet på sociala medier. Falska och manipulerade bilder och videos kan spridas på nolltid, och risken att smygfilmas och exponeras mot sin vilja är en del av ungdomars verklighet idag. Tuokko är insatt och hon behärskar ungdomars sätt att konversera med förkortningar och emojis.

Författaren har uppväxten i Kristinestad gemensam med sin huvudperson. Tuokkos modersmål är finska och till vardags jobbar hon med barn- och ungdomsböcker på förlaget Otava i Helsingfors, där hon också är bosatt. Det är debutverket "Kosto" (2023) vi nu får ta del av på svenska. Bok nummer två i serien, "Yksin", kom i fjol och inom kort ser "Valhe" dagens ljus.

Tuokko vurmar för tvåspråkigheten. Det syns, författaren har en chosofri inställning till språken. Trovärdigt skildrar hon också småstaden och dess invånare, både de som flyttat och de som stannat kvar. Den österbottniska sommarstaden känns också igen: "När Eevi passerade campingen såg hon bilar och husbilar med svenska nummerplåtar. Kristinestad verkade locka många fler svenska turister än i hennes ungdom. Över hälften av stadsborna var svenskspråkiga, och så var ju också resan till kustidyllen från Umeå via Vasa en bagatell.

Det är någonting med tonen i Tuokkos berättarstil som gör att hennes bok lyfter sig över genomsnittet, men jag kan inte riktigt sätta fingret på vad det är. Kanske avsaknaden av effektsökeri? Det är stillsammare, storyn flaxar inte hit och dit – det är mer en jämn ström av kinapuffar än öronbedövande fyrverkeripjäser. Jag tror helt enkelt på vad Tuokko skriver.

Naturligtvis har översättaren Mattias Huss också med saken att göra. Det märks att han hållit sig så nära originaltexten som möjligt och jag väntar med spänning på nästa bok. Jag är nyfiken på hur karaktärerna och deras relationer sinsemellan kommer att utvecklas.

Inledningen av Kents låt "Hjärta" står som motto för boken: "Ingen lämnas kvar / Vi hämtar dig bakom fiendens / Linjer / Ingen lämnas kvar / Vi skyddar dig med all kraft vi har / Mot svinen / Och ja, vi regisserar slutets tystnad, tagning". Vilken timing med min text, för i skrivande stund gör bandet en av sina sex återföreningskonserter på 3 Arena i Stockholm.

Jag tänker att några rader ur Eldkvarns "Fulla för kärlekens skull" också passar in: /.../
"någon reser och nån blir kvar / Guds ära till dem som stannar / och bär de döda till sin grav".

Yvonne Granqvist